

El Pirineu abandonat, basat en fets reals

► Un curtmetratge denunciarà la diàspora dels pobles i el tancament de les escoles a la vegueria ► «A l'Obaga» ha estat rodat a la Cerdanya i l'Alt Urgell per una jove de la Seu per projectar-lo en gira per pobles i festivals

MIQUEL SPA. PUIGCERDÀ

■ La Núria, en Marc, en Nil i en Pau són una família d'un poble petit del Pirineu que s'enfronten a una decisió que marcarà les seves vides. L'escola del poble ha de tancar per falta de nens. Què han de fer ells? Marxar a la ciutat? A partir d'aquest argument de ficció que, però, es pot traslladar a la realitat actual de molts pobles de la vegueria, el Pirineu reivindicarà també a través d'un curtmetratge l'actual problemàtica del tancament d'escoles i el despoblament.

Una pedagoga de la Seu que just ha acabat la carrera ha dirigit com a treball final de grau un audiovisual de ficció sobre les escoles rurals i l'abandonament dels pobles amb un relat rodat entre la Cerdanya i l'Alt Urgell que en les properes setmanes es començarà a projectar a les comarques de la vegueria. L'Agnes Aràjol, la directora, és una jove alt-urgellenca de 25 anys que com a treball de final de grau de Pedagogia ha realitzat el curt «A l'Obaga», el qual s'estrenarà el divendres dia 22 de març a la Seu d'Urgell. El projecte neix de la voluntat d'Aràjol de, d'una banda, denunciar el despoblament que viuen molts municipis del Pirineu i, de l'altra, explicar l'essència de l'escola rural com a model d'ensenyament proper, intergeneracional, i connectat amb l'entorn.

Aràjol ha explicat l'origen del projecte: «anant investigant vaig veure que hi havia una relació directa entre el tancament de les escoles i el tancament de les cases, de manera que com que la pedagogia va molt vinculat també amb les comunicacions educatives, vaig decidir

El grup d'actors i de rodatge del curtmetratge «A l'Obaga» fet a la Cerdanya i l'Alt Urgell

ARXIU PARTICULAR

que s'havia de visibilitzar. Neix de les entrevistes que anàvem fent i com veïem que això ho havíem d'explicar. Primer vam pensar en fer un documental, però després vam optar per fer una ficció per tal de deixar un final obert; així la gent quan surt del cinema pot generar debats».

«A l'Obaga» que te una durada de vint minuts, s'ha rodat en una setmana amb una vintena actors amateurs, amb la família protagonista com a família real i la participació de mestres de veritat i aficionats al teatre. Amb el suport d'una

El curtmetratge ha comptat amb el finançament d'institucions públiques i empreses privades

productora professional i el seu equip tècnic, Aràjol i els actors han rodat a l'escola Ridolaina de Montellà, a l'Ateneu de la Seu d'Urgell, l'escola d'Albet, a Anserall, Alàs i a Calvinyà, fent una combinació d'escenaris entre la Cerdanya i l'Alt Urgell. El títol «A l'Obaga» del curt respon a la metàfora que viu el món rural, i més concretament el del Pirineu, de sentir-se a l'ombra de la realitat omnipresent de la ciutat i el seu relat. La directora ha argumentat que «l'escola rural fa molt temps que funciona i, per exemple ja abans del Franquisme a Figols l'es-

cola aplicava un mètode molt innovador, i en canvi no s'explica, sempre queda com a l'obaga; i com que parlo de territoris de muntanya, la situació queda com a l'ombra de la muntanya. A través d'aquesta temàtica parlem del despoblament, que és la principal del curtmetratge».

El rodatge del curtmetratge ha costat uns 6.000 euros que han estat aportats per institucions públiques i empreses que s'han conscientat amb la problemàtica que denuncia. Hi han col·laborat l'Institut de Desenvolupament de l'Alt Pirineu i l'Aran (Idapa), el Consell Comarcal de l'Alt Urgell, l'elèctrica Peusa, la Cooperativa Cadí, Estanyol, DiSeu, la Tartera i el Refugi.

A nivell personal, Aràjol ha explicat que la direcció de cinema pot esdevenir una dedicació: «és una cosa que sempre m'havia plantejat d'estudiar perquè el món de l'audiovisual m'agrada molt i sempre he vist molt cinema social, és una temàtica que m'interessa. D'altra banda, era un repte que amb l'equip que tenia era fàcil d'assumir. Ara és possible que surtin més projectes i és probable que els tirem endavant».

«Volem anar on hi havia escola»

Una vegada s'hagi presentat a la Seu, l'equip que la rodat organitzarà projeccions en centres cívics, locals socials, ajuntaments i escoles del Pirineu: «la nostra idea és anar a llocs on hi havia escola i provocar el debat en aquests municipis». Aquesta gira per les valls de la seralada es complementarà també amb la participació en una vintena festivals de cinema, entre els quals el que es fa a Cerdanya.

► Els docents de la vegueria creen un moviment propi que fa territori

L'equip del curtmetratge contactarà amb les comunitats educatives per fer-hi projeccions

M.S. PUIGCERDÀ

■ El perill de tancament d'escoles a la Cerdanya i l'Alt Urgell és una nova derivada de la gentrificació que provoca el turisme residencial i la inflació en els

preus de l'habitatge tant per aquest turisme com per la pressió del mercat andorrà, en el cas de l'Alt Urgell. L'encariment de l'habitatge dificulta les famílies continuar als pobles i, doncs, mantenir els fills a les escoles. El departament d'Educació manté el llindar dels cinc alumnes com a línia a partir de la qual la supervivència del centre queda amenaçada. En aquest sentit, el mateix Consell Comarcal de Cerdanya ha alertat, en paraules del

seu president, Isidre Chia, la preocupació dels alcaldes pel futur de les escoles de, per exemple, Prullans, Lles, Ger, Bolvir o Prats. L'equip del curtmetratge contactarà amb les comunitats educatives per organitzar projeccions.

En aquest context fa unes setmanes s'ha creat una nova entitat que vol treballar per l'enfortiment de les societats rurals al Pirineu a través de les comunitats educatives. Es tracta del Moviment de Renovació Peda-

Un moment del rodatge del curt «A l'Obaga»

ARXIU PARTICULAR

gògica dels Pirineus, el qual s'ha marcat com a objectiu crear una xarxa entre professors de totes les comarques per treballar junts

en el foment d'una educació de qualitat i equitat. L'entitat ha nascut amb un equip de més d'una vintena de docents.